

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: **2017-10-02 - 2017-10-06**

S:t Eriks Ögonsjukhus
Klinik

Stockholm
Ort

Kristina Tornqvist och Kerstin Edlund
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Sankt Eriks Ögonsjukhus Stockholm har tillsammans med Södersjukhusets ögonklinik och de privata vårdgivare som ingår i Vårdval Stockholm ett primärt upptagningsområde på ca 2,3 miljoner invånare. Ögonsjukhusets uppdrag är att bedriva väsentligen akut ögonsjukvård och högspecialiserad ögonsjukvård inom upptagningsområdet samt inom vissa diagnosområden rikssjukvård. Ögonsjukhuset bedriver en bred och heltäckande öppenvårdsverksamhet. Sjukhuset bedriver ögonkirurgi inom samtliga i specialiteten förekommande områden. Man har egen vårdavdelning omfattande 16 vårdplatser samt egen narkosverksamhet. Sjukhuset har såväl utbildningsverksamhet som forskningsenheter knutna till Karolinska Institutet. Utbildningsverksamheten innefattar grundutbildning i oftalmologi för studenter på läkarprogrammet samt optikerutbildning inkl. påbyggnadsutbildning till mastersnivå. Syncentral sorterar under annan förvaltning. Klinikens verksamhet är tillräckligt bred för att täcka målbeskrivningen för ST. Ögonsjukhuset tar regelbundet emot randande ST-läkare inom specialiteten från andra ögonkliniker i landet.

Sankt Eriks ögonsjukhus är uppdelat i fyra olika kliniker där ST-läkarna tillhör klinik 2 vilken även innefattar medicinsk och kirurgisk retina, ögononkologi och patologi samt akut ögonsjukvård. Klinik 1 omfattar katarakt, kornea, glaukom, ögonplastik och neurooftalmologi. Klinik 4 innefattar all barn- och skelningsögonsjukvård. Klinik 5 utgörs av operationsavdelning och vårdavdelning. (Klinik 3 har upphört).

Sammanfattningsvis är verksamheten tillräckligt stor och allsidig för att erbjuda adekvat bredd inom ögonspecialiteten. Verksamheten har jouransvar för akuta ögonpatienter dygnet runt hela veckan. Det finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialitetsutbildningen ska genomföras och utvärderas. En jämställdhetsplan finns på övergripande nivå.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Samtliga handledare är specialister i oftalmologi. Alla handledare har genomgått handledar-utbildning. Specialistkompetent studierektor finns som har genomgått handledarutbildning. Studierektorn är tillika ST-chef och har en skriftlig uppdragsbeskrivning med 50% av arbetstiden avsatt för uppgiften. Studierektorn har en ST-läkare med 10% av arbetstiden avsatt som stöd.

Tillgång till klinisk handledare finns på samtliga placeringar och dessutom god tillgång till kliniska instruktörer i det dagliga arbetet.
Vetenskaplig handledare med forskningserfarenhet är väl tillgodosedd på sjukhuset.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

C Lokaler och utrustning

God teknisk utrustning finns. Lokalerna är ändamålsenliga. ST-läkare delar rum med egen arbetsplats och dator. God tillgång till bibliotekstjänst.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Enheten har ett mycket ambitiöst introduktionsprogram. ST-läkarna har ST-kontrakt samt individuella utbildningsprogram som överensstämmer med målbeskrivningen. Följsamheten till utbildningsprogrammen är god.
De individuella utbildningsprogrammen revideras skriftligen enligt anvisning. Utbildningen är indelad i blockplaceringar inom de olika subspecialiteterna/sektionerna.
Varje sektion har ett eget utbildningsprogram och varje placering avslutas med någon form av kunskapskontroll. Den sammanlagda jourtjänstgöringen med jourfall utgör mindre än 30-40 % av den aktiva tjänstgöringstiden på kliniken.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS

- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

EHandledning och uppföljning

En personlig handledare är utsedd för varje ST läkare. Handledarsamtal genomförs regelbundet, i regel en gång per månad, ansvaret för planeringen av dessa lämnas till ST-läkare och handledare gemensamt. För ST-läkare från SÖS som gör mer än halva sin utbildningstid på S:t Eriks Ögonsjukhus finns ingen ansvarig lokal handledare utsedd.

Handledarsamtal dokumenteras något bristfälligt men uppnådd kompetens, förvärvade kunskaper och färdigheter i enlighet med målbeskrivningen dokumenteras av ST läkarna. Handledarna för ST enligt 2015 års regelverk dokumenterar inte strukturerat alla handledningstillfällen.

Specialistkollegium genomförs regelbundet en gång per år. Formen för detta är anpassad till det stora antalet specialister och ST-läkare. Återkoppling ges av handledaren till ST-läkaren. ST-chefen har årliga medarbetarsamtal med samtliga ST läkare.

Tillgång till klinisk handledare finns på samtliga placeringar, vilket ger god tillgång till instruktioner i det dagliga arbetet.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

FTeoretisk utbildning

Teoretiska kurser och utbildningar planeras in i ST tjänstgöringen och ST läkaren får gå alla förekommande ST kurser inom specialiteten. ST läkarna erbjuds även andra externa utbildningar inom specialiteten. Handledarkurs genomförs, ledarskapskurs är under upphandling. Kurs inom kommunikation saknas och kunskap i forskningsmetodik erbjuds av forskningshandledare men formell kurs för ST-läkare saknas. Mycket ambitiöst internutbildningsprogram finns för hela ST-gruppen med tillägg av ambitiösa utbildningsprogram på de olika sektionerna. Schemalagd tid för självstudier finns liksom administrativ tid.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS

- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Utbildning erbjuds för att erhålla ett medicinskt och vetenskapligt förhållningssätt av vetenskaplig handledare. ST läkare genomför ett skriftligt individuellt forskningsarbete enligt målbeskrivningen och detta rapporteras på avsett vis. Tid avsätts för arbetet i tillräcklig utsträckning. Handledare med adekvat akademisk kompetens för det vetenskapliga arbetet finns. Kvalitetsarbete genomförs enligt målbeskrivning. Ett flertal självständiga forskningsprojekt utförda av medarbetare har avrapporterats från verksamheten de senaste åren. Inom verksamhetsområdet finns kompetens för evidensbaserat kvalitetsförbättringsarbete. God möjlighet till fortsatt forskning

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Kurs inom bland annat ledarskap och kommunikativ kompetens saknas i nuläget. Med-sittning används strukturerat. ST-läkare har auskultande ST-läkare inom akutmedicin och allmänmedicin med under sina mottagningspass. ST-läkarna deltar i undervisningen av läkarkandidater samt som föreläsare för ST-läkare inom allmänmedicin. Strukturerad uppföljning av utveckling inom ledarskap och pedagogik sker i begränsad omfattning.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

Styrkor

- Heltäckande oftalmologisk verksamhet
- Bra arbetslokaler, ST läkare har egen arbetsplats med dator.
- ST-kontrakt finns
- Engagerad studierektor
- Ledningen har hög ambition för och är positivt inställd till ST-utbildning
- God tillgång till specialist att fråga inom alla delar av verksamheten
- Individuell utbildningsplan finns
- Flertalet ST-läkare dokumenterar enligt kraven
- Specialistkollegium genomförs
- Ambitiöst introduktionsprogram vid tjänstgöringens början finns
- Ambitiöst internutbildningsprogram
- Grand Rounds
- God möjlighet till deltagande i externa kurser/konferenser
- Möjlighet till fortsatt forskning
- Studietid schemalagd
- Specialistexamen rekommenderas. Tid för instudering på arbetstid ges.

Svagheter

- Bristfällig kontinuitet i patient-läkarkontakten
- Handledartid ej schemalagd
- Handledarsamtal dokumenteras något bristfälligt
- ST har bristfällig kännedom om uppdatering av individuell utbildningsplan
- Kurs i ledarskap och kommunikativ kompetens saknas
- Formell kurs i forskningsmetodik saknas
- ST-läkare från SÖS med flerårig tjänstgöringstid på S:t Erik saknar handledare där.

Förbättringspotential

- Överväg möjlighet till långsiktig uppföljning av vissa patienter med kronisk ögonsjukdom.
- Bredda basen inom allmänoftalmologin t.ex. genom utökat samarbete med SÖS.
- Använda checklistan som ett levande dokument vid handledning under hela ST tiden
- Förbättra möjligheten att genomföra schemalagd handledning.
- Sammanhängande schemalagd administrativ tid bör förtydligas för ST-läkarna
- Införande av handledarträffar kan övervägas.
- Förtydliga hur tid för det vetenskapliga arbetet är planerad.
- Kurs inom ledarskap, kommunikation och forskningsmetodik bör erbjudas.
- Förbättrad struktur för handledning under de senare åren av utbildningen för ST-

läkare som tillhör SÖS.

- Efter inspektionen har man snabbt åtgärdat den påpekade bristen av personlig handledare för ST-läkare från SÖS under placeringen på S:t Eriks ögonsjukhus och de har fått en bihandledare under placeringen.
- Avseende avsaknaden av kurser ledarskap, kommunikation och forskningsmetodik inleddes arbetet med att korrigera detta redan under inspektionen.